

Predică

ținută de Prea Sfinția Sa Episcopul Grigorie al Aradului la punerea pietrei fundamentale a bisericii ortodoxe române din Timișoara-cartierul Iosefin, în 8 Septembrie 1931

„Altă temelie nimeni nu poate să pui
afară de cea ce este pusă de Iisus
Hristos” (I. Cor. 3 v. 11).

Iubiții mei fii duhovnicești,

Nețarmurită bucurie s'a sălășluit astăzi în sufletul meu, că prin așezarea pietrei fundamentale a viitoarei biserici din acest cartier orașenesc ați dat dovada că sunteți gata să așezați existența voastră materială și spirituală pe stânca nebiruită a credinței în Mântuitorul. Mulți oameni de astăzi sunt de părerea că trăim vremea când spiritualitatea este în agonie și că epoca noastră va fi numai mormântul spiritualității.

Este adevărat că omul de azi aleargă să dobândească lumea toată și cultul egoismului a ajuns la paroxism, dar, iubiții mei, un neam, o națiune, care zidește biserici, face dovada că este o națiune divină, care, deși trăiește viața sa în această lume, sufletește este mai mult decât lumea, decât cele văzute și trecătoare.

Noi Români am dovedit și în trecut adevărul acesta. Strămoșii noștri Romani ne-au lăsat moștenirea civilizației, a societății organizate, a statului juridic și a omului cuceritor, dând naștere miracolului roman. Grecii cei vechi au modelat arta și știința; germanii au devenit meșterii tehnicii, francezii reprezentanți ai adevăratei spiritualități, iar noi Români ne-am plăsmuit sufletul din dragostea Evangheliei lui Hristos, devenind proverbiali prin bunătatea noastră. Și până când în alte state materialismul extremist cântă cântece funebre, neamul nostru românesc, după dalina străbună, ridică biserici lui Hristos Mântuitorul.

Dionisie din Alexandria în sec. 3-lea zicea că: „Tot locul în care ne mână nevoia, câmpul, deșertul, corabia, staulul, închisoarea, ne servește pentru serbare sfântă în locul templului”. Fericiți erau Românii când se puteau închina și ei în temnițe în loc de biserică, iar azi sunt asemenea fericiți că pot ridica biserici, din care să răsunе dragostea de frate și mai presus de toate dragostea de Dumnezeu!

Când renumitul poet Heine a văzut măreața catedrală din Anvers a exclamat: „În timpurile acelea oamenii au avut dogme, adică articoli de credință statornice! Noi avem numai păreri, iar cu păreri nu se pot zidi catedrale!” Românii ortodocși din Banat, zidind bisericile lor, dovedesc că și ei au credință tare, și că împotriva egoismului și patimilor sunt gata să ducă lupta. Și mare luptă trebuie să ducem cu toții împotriva patimilor de tot felul, stând pe temelie neclătită a credinței în Dumnezeu!

Acesta este și rostul că am așezat și sfinșii piatra de temelie a acestei biserici. Lumea aceasta este câmpul de luptă al lui Dumnezeu. În istoria omenirii Dumnezeu duce lupta împotriva lui Satan, iar pe noi oamenii ni-a ales ca ostași ai Lui, deși suntem aici pe pământ numai praf și cenușe. Și precum săbii, cari zac ruginite în grămadă, prin eroi scilicet și laie în toate părțile, așa sufletele noastre lăncede, prin Hristos se înviorază și, oțelite de cuvântul sfânt al sfințelor Biserici, își taie drumul spre înălțimi, spre Dumnezeu, unde omul găsește adevărata lui chemare și demnitate.

În înțelesul acesta, dacă este mare bucuria noastră, să fim siguri că mai mare bucurie este în Cer pentru faptul că zidim biserici spre slava Domnului. Hristos, Care a căutat cu indignare la Fariseii, cari au judecat pe Domnul fiindcă a vindecat mâna unui bolnav Sămbăta (Marcu 3), va privi spre noi cu bucurie, văzându-ne că ridicăm biserică spre slava Lui.

Hristos, care a privit cu ochi iertători spre Petru. Celce îl trădase, privește și spre noi cu ochii dragostei, dacă vede că noi în această Sahară a păcatelor îi ridicăm Altar de mărire! Hristos, care a iubit pe tânărul, care voia să fie desăvârșit, ne va iubi și pe noi văzând că prin biserici făcute cu jerife lăudăm sfânta Lui voință.

Mântuitorul zice: „De Mă iubește cineva pe Mine, cuvântul Meu va păzi și Tatăl Meu îl va iubi pe el și la el vom veni și locaș la dânsul vom face“ (Ioan 14 v. 23). Adică sufletul omului devine atunci un locaș lui Dumnezeu! Azi, iubiții Mei, Domnul vede că voind a zidi aici biserică nouă, ne-am pregătit sufletele ca să-L primim pe El. El, Fiul lui Dumnezeu știe că primind în casa noastră un oaspe, numai la el ne gândim și astfel făcând loc în suflet Mântuitorului, numai la El e gândul nostru. El simte deci că noi ne rugăm Lui în bisericuța sufletului ca să ne ajute a termina biserica; El știe că cu lumina sufletului nostru căutăm cărarea, care duce la noua Biserică, unde Domnul este de față în sf. Cuminecătură, fără de care nu avem viață vecinică!!

Mântuitorul se bucură deci de strădania noastră. Și această conștiință trebuie să ne însuflețească la muncă pentru terminarea bisericii. Căci zidind biserici facem mărturie că răsplătim bisericii pentru binefacerile din trecut. Înainte cu patru zile un creștin din satul meu mi-a adus flori de pe mormântul mamei mele. Acele flori mi-aduceau aminte că trebuie să fiu recunoscător mamei mele pentru binefacerile primite dela dânsa. Cu atât mai vartos se cade a fi cu toții recunoscători mamei spirituale a neamului, sfintei biserici ortodoxe, dela care avem florile virtuților celor mai alese.

Zidind biserici ne pregătim spre scopul mai înalt pentru care am fost zidiți, căci în adevăr avem un scop mai înalt: ad maiora nati sumus! Hotarele patriei pământești sunt înguste pentru sufletul nostru, căci Mântuitorul a zis: „Eu am venit ca viață să aibe și mai mult să aibe!“ (Ioan 10 v. 10). Mântuitorul a voit ca noi să topim sufletul nostru în sufletul lui divin și să ne odihnim în taina vieții și morții Lui. Mântuitorul a voit să-l primim ca Domn și împărat al sufletelor noastre, ca numai El să ne poruncească, numai de El să ascultăm.

Cu toții să ne pregătim deci de primirea vrednică a Domnului. Nici o clipă să nu fim fără de El. Mai ales acum în vârtejul atâtor încercări, ce vin asupra omenirii și asupra noastră, să așezăm cu toții capetele noastre în mâna cea tare alui Dumnezeu, căci El este

ziditorul și susținătorul vieții noastre. Numai în lumina vieții divine vom înțelege că viața are un scop înalt, căci viața încadrată numai în orizonturi omenești, sfârșește cu moartea, iar moartea este vrăjmașul vieții. Spre viața în Dumnezeu să tindem noi, căci Dumnezeu cunoaște lacrimile, durerile și doririle noastre. Avânturile, lacrimile, durerile noastre nu vor putea fi împăcate nici de internaționalismul cosmopolit, nici de francmasonerie, nici de liberă cugetare. Ura, răzbunarea, minciuna, egoismul sunt uriciuni înaintea lui Dumnezeu și ele pot fi distruse numai de Iisus Hristos, care este Domn, dar s'a făcut slugă; pentru noi este Rege, dar s'a făcut Părinte și Păstor al nostru, care iartă păcatele și ne mântuește.

La El, la El să alergăm! Așa cum strămoșii noștri credeau în Dumnezeu și urmau pe căile Lui, și noi să reînsuflețim puterile sufletești, cari animau pe strămoși. Nu ajunge însă că ne mândrim cu legea strămoșească, ci trebuie să avem și noi propriile noastre puteri sufletești, inspirați din strămoși.

În războiul mondial grenadiri germani au dat asalt împotriva tranșeului păzit de locotenentul francez Pericard, care abia mai avea vre-o doi soldați pe lângă sine. Morți avea însă destui pe lângă sine, cari au murit vitejește. Pericard, văzând primejdia în care se afla, zise: Debout, les morts! Sus morșilor! Sus morșilor! Și aceste cuvinte au animat pe francezii din tranșeele vecine, cari au luptat vitejește și au biruit!!

Sus Români credincioși! Inviați virtuți strămoșești și însufleșiți pe fiii acestui neam ca să poată și ei lăuda pe Dumnezeu! Sus Români ortodocși! Sus Români bănășeni, că a Domnului mărire trebuie să strălucească prin voi peste tot pământul românesc și sceptrul puternic al iubitului nostru Rege are razim și în sufletele noastre oțelite în focul credinței!

Sus inimile, Sus!

Amin.

Misiunea din Buteni.

Misiunile au o deosebită importanță pentru înviorarea sentimentului religios al credincioșilor. Slujbele sobornicești cu tot fastul convenit, precum și propoveduirea Cuvântului lui Dumnezeu prin persoane streine, inluințează adânc sufletul credincios. Adânc pătruns de rostul misiunii pentru regenerarea vieții religioase — morale, Prea Sfințitul Grigorie, a binevoit să dispună o mare misiune religioasă, cu caracter antisectar, pentru Buteni în 28 — 30 August a. c.

Acțiunea misionară îndreptată în direcția contrabalansării congresului tineretului baptist din Buteni, ținut la aceeași dată, a fost condusă de înalt Prea Cuvioșia Sa Arhimandrit-Egumen Policarp P. Morușca. Deja Vineri în 28 August a. c. clopotele chemau masele credincioșilor la serviciul utreniei și a ceasurilor, slujit de preoțimea localnică. În aceeași zi după masă la ora 4 s'a săvârșit Vecernia. Seara la ora 8 înalt Prea Cuvioșia Sa a slujit pavecernița cu litle, înconjurat de Prea Cucernicul preot misionar Zenobie Brădean, ierodiaconii Nectarie și Hariton dela sf. Măn. Bădrog, preotul Iuliu Bodea și subsemnatul. După terminarea sf. slujbe pâr. Arhim. Morușca a ținut o alocuție păfrunzătoare despre adevărata biserică a lui Hristos. A expus, în cuvinte isvorite din adâncimi sufletești, prioritatea Bisericii față de Sf. Scriptură și datoria credincioșilor de a asculta talmăcirea Bisericii în materie de mântuire. Predica expusă cu vervă oratorică în tainicul întunec de nopții a impresionat mult. Sâmbătă la ora 8 s'a slujit Utrenia și Sf. Liturghie, de acelaș sobor preoțesc, în frunte cu pâr. Arhim. Morușca. La s. liturghie a predicat pâr. misionar Zenobie Brădean despre unitatea de credință la neamul românesc. A spus între altele, că unația și sectarismul sunt de proveniență mai proaspătă la neamul nostru, ca și o invenție streină cu dedesubturi poate mai mult politice, decât religioase. Predica bine încheată și expusă cu vocea-i puternică de tenor a făcut bună impresie asupra auditorului. S'a slujit apoi parastas pentru două familii localnice, predicând subsemnatul despre cultul morților și comuniunea spirituală dintre cei vii și cei răposați. După masă s'a săvârșit Vecernia, predicând pâr. I. Bodea cu multă convingere despre curățenia morală a căsniciei creștine și despre concubinaj. S'a slujit apoi Taina sf. Maslu asupra bolnavilor din localitate. A ținut alocuție pâr. misionar Z. Brădean, despre însemnătatea sf. taine. Seara la ora 8 s'a slujit pavecernița de întreg soborul de preoți, predicând pâr. Arhim. Morușca foarte emoționant despre cultul sf. icoane și rostul lor în Biserică. S'a adresat și sectarilor, cari în capiştea baptistă de alăturia probalul ne huleau, pe un ton duios. Este de remarcant, că la serviciile de seara au participat și sectarii. Duminecă în 30 August a. c. la ora 8 s'a slujit Utrenia și sf. Liturghie. Răspunsurile liturghice le a dat corul din Buteni și fanfara bisericii sub conducerea dirigentului G. Ruja. Sf. Liturghie, celebrată cu deosebit fast și evlavie, cu serviciu diaconesc, a plăcut foarte mult. A predicat pâr.

Arhim. Morușca, în legătură cu evanghelia zilei despre Hristos, ca și temelie a vieții familiare și sociale. A fost urmărit cu mult interes. După sf. Liturghie s'a aranjat o grandioasă și foarte succasă procesiune la o troiță din marginea comunei. În fruntea convoiului au mers credincioși cu praporii. Urmează apoi circa 300 elevi dela școala primară sub conducerea învățătorilor. Vine apoi fanfară, urmează apoi 7 preoți, încheind convoiul pâr. Arhimandrit cu toiagul de stareț. Fiind un timp favorabil, aproape la 700 credincioși au participat, în frunte cu intelectualii. La troița din marginea comunei s'a săvârșit sfințirea apei cu o predică ocazională rostită de subsemnatul. Convolul-procesiune și la mers și la întors a trecut prin fața capiştei baptiste. Congresiștii sectarii speriați de această măreață exteriorizare a conștiinței ortodoxe, s'au retras în capişte. Alții dintrânsii, neputându și stăpâni curiozitatea, priviau prin zăbrelele de fier mărețul convoiu bisericesc. Procesiunea noastră constituia un protest vehement al conștiinței ortodoxe împotriva indolenței și a obrazniciei baptiste. E'ă demascarea unor falși apostoli, ca Ungurean și Socaci, în fața americanilor și a jidanilor de nuanță creștină din Basarabia, că peste conștiința ortodoxă nu se mai trece cu minciunile baptiste. A fost o lecție bună, dată baptismului discreditat și învechit dejă! După masă la Vecernie s'a făcut încheierea misiunii, după ce și școlarele primare din loc au fost sfințite. La ora 5 d. m. s'a ținut o ședință festivă a Oastei Dlui. Au vorbit pâr. Arhim. Morușca, pâr. Z. Brădean, subsemnatul și Dl. Dr. Grozda. Asemenea din domeniul biblic a cuvântat cu multă vervă și foarte înfiăcărât pâr. Ilie Moise din Hășmaș.

Misiunea din Buteni a reușit peste așteptări, punând în umbră congresul tineretului baptist. Congresiștii baptiști au suferit un blam și un eșec, egal cu cel din Bonțești. A fost o măsurare alor două forțe. Ortodoxia a învins, fiindcă Hristos a fost cu noi!

Prot. Ștefan Lungu

Punerea pietrei fundamentale la biserica ort. rom. din Timișoara-Iosefin.

Duminecă în 8 Septembrie a. c. s'a depus piatra fundamentală la viitoarea biserică ce se proiectază să se edifice în Timișoara-Iosefin.

Serviciul religios a fost pontificat de P. S. Sa Episcopul Aradului, Dr. Grigorie Gh. Comșa, asistat de arhim.: P. Morușca, Dr. V. Lăzărescu și Dr. I. Suciu, de consilierul M. Păcățeanu, protopopii Dr. Ciorolanu, Dr.

P. Țucra, preoții: Selegean, Imbroane, Columba și diaconul M. Măcinc. La ora 8 s'a oficiat Sf. liturgie în capela din Timișoara-Iosefin, la sfârșitul căreia s'a făcut o impunătoare procesiune religioasă la locul destinaat pentru înălțarea noului lăcaș dumnezeesc. Procesiunea condusă de P. S. Sa Episcopul, în ornate strălucitoare, a făcut impresie profundă asupra publicului imens ce staționa pe străzile orașului.

La oficierea serviciului divin, înaltul cler a luat loc pe o tribună așezată chiar pe locul unde va fi noul altar.

Răspunsurile au fost executate în mod evlavios de corurile bisericești din Timișoara.

În numeroasa asistență am remarcat pe d-nii Iulian Peter, Inspector general regional, Oct Furlungeanu, prefectul județului, Dr. C. Groșoreanu, primarul municipiului Timișoara, Dr. Marta, președintele Curții de Apel și încă foarte mult public.

După sfârșirea locului, unde s'a așezat piatra fundamentală, a fost semnat actul de fondare și apoi introdus într-o sticlă, pe care P. S. Sa Episcopul Grigorie a așezat-o în temelie noului lăcaș sfânt.

La sfârșit P. S. Sa și-a rostit frumoasa cuvântare, pe care o publicăm pe fața întâi a revistei noastre:

Misiunea noastră e în Răsărit de NICHIFOR CRAINIC

Semnalăm în foiletonul de acum două săptămâni, *Sacrilégiul dela Constantinopol*, restriștea și umilința pe care le îndură de ani de zile Patriarhia ecumenică sub ochiul indiferent al popoarelor ortodoxe. Această indiferență se păstrează compactă și din partea noastră românească. Ea e expresia unei mentalități nenorocite, asupra căreia e nevoie să stăruim.

De sigur, dacă Rusia ortodoxă ar trăi, metropola bizantină a noastră a tuturor răsăritenilor, n'ar fi ajuns la zilele negre de azi. Rusia avea ochii ațintiți spre Constantinopol, — din motive politice: expansiunea imperiașismului, dar și din motive religioase: Moscova se conștientase moștenitoare a Bizanțului. E adevăr că gânditorii ruși de talia lui Constantin Leontiev sau Dostoievski confundau cu luciditate motivul politic și motivul religios, dar nu e mai puțin adevărat că acești mari ruși și mari creștini încercau o adâncă mahnire la gândul că Sfânta Sofie e încă giurie turcească.

Sentimentul lor ar trebui să fie sentimentul tuturor popoarelor ortodoxe. Solidarizarea lor pe această temă ar fi putut și ar putea să refacă la Constantinopol centrul viu al unității răsăritene prin singura soluție posibilă pe care am propus-o: *internaționalizarea Patriarhiei ecumenice printr'un sinod reprezentativ și permanent cu libertate de mișcare asigurată prin acord european*.

Departate de a fi o utopie, ideea aceasta e realizabilă, și încă într'o măsură mult mai mare de cât formulele grandioase și isbite de nulitate ale Societății Națiunilor. Ea ar crea baza reală, sufletească și metafizică în acelaș timp, a păcii Balcanului și Orientului, apropiat. E însă o chestiune de inițiativă și de propagandă organizată și susținută.

În această ordine de lucruri, Românii l-ar revela unul din cele mai mărețe roluri pe care un popor le poate juca în istorie...

E-rește, dacă nu ne ar stăpâni mentalitatea nefastă de azi!

Această mentalitate, judecată în ordinea oficială, e'o mentalitate de *slugă*, de *cerșetor* și de *satelit*. Ea coincide cu fenomenul „Occidentalizării” noastre culturale.

Intellectualul român se visează „european”; politicianul român se visează nu mai puțin „european”. Pentru oamenii noștri publici cel mai mare elogiu este acela de „european”: discurs european, om european. În fond, europenismul acesta e un cameleonism ridicul al omului lipsit de personalitate proprie. Idei, formule și soluții occidentale, — el le împrumută cu entuziasm și trufie, ascunzându-și sub învelișul lor poleit mizeria și neputința. În ultimii ani, europenismul acesta a devenit una din formele escrocheriei politice. E la ordinea zilei; când un min'stru nu poate rezolvi problemele cele mai apropiate ale agriculturii noastre, el le simplifică și le reduce imediat la formule magice ca: „unirea statelor agricole”, „conferința grâului” — ca și cum din aceste formule grandilocvente ar decurge raționalizarea semăcăturilor sau uniajul agricol! Când un ministru nu poate coordona prețurile în interiorul țării, prin aceeaș logică apocaliptică, el recurge imediat la formule ca „unirea vamală”, „tratamentul preferențial”, etc. Când un ministru dezorganizează finanțele țării, el aleargă imediat la „împrumutul european” cu ori ce preț și cu orice înjosire. De câțiva timp toate relele ce bântuie această țară, europenii aceștia neputincioși și farsori le-au sintetizat într'o expresie formidabilă, care explică totul: „criza mondială”. Nepriceperea sau frica de a căuta soluții proprii la nevoi proprii ale noastre își găsește refugiul pe plan abstract european, în formule magice și vaste, ce explică totul fără să rezolve nimic.

Europenismul în această formă e o dezertare din fața realităților acestei țări și o contrafacere a destinului ei. El a redus mândra energie a unui popor întreg la imobilitate pasivă, transformând acest popor în cerșetor european, în slugă supusă la ordinele finanțelor internaționale și în satelit politic al puterilor apăsene. În comparație cu anumite epoci istorice de glorie ale românismului de altădată, țara de azi trăiește o dureroasă depresie de prestigiu și reducere a mis'unii ei firești printre celelalte neamuri.

Au fost momente ca sub Mihai Viteazul, când noi reprezentam speranța întregului Răsărit ortodox sau chiar speranța Apusului creștin, ca pe vremea lui Mircea-cel-Bătrân sau Ștefan-cel-Mare. Au fost epoci mari ca sub Vasile Lupu sau Constantin Băncoveanu, când noi eram ocrotitori și susținători ai întregii ortodoxii. Românismul a dat o imensă contribuție în viața acestui sbuciumat Răsărit. Obsesia europeană ne-a făcut să uităm și de această contribuție și de acest Răsărit în structura cărui sântem fixați, oricât am voit să evadăm în iluzii occidentaliste. Igoorarea acestor vechi adevăruri ne a dus la situația imposibilă că România nu are azi nici o politică proprie aici în Răsărit. Nu ne preocupă nici măcar idee de a utiliza circumstanțe ce în chip firesc ne stau la dispoziție. De pildă: limba românească e răspândită dincolo de Dunăre până în portul Egiptului, — noi n'am contribuit cu nimic pentru a intensifica răspândirea ei, lucru de care ori ce alt popor s'ar mândri. Fapta istorică românească, în cel mai nobil și mai creștin sens al ei, e răspândită în tot Balcanul și până la margiile Arabiei, — noi n'am făcut nimic să-i întreprinem amintirea și fireasca simpatie legată de ea. Iosăși România mică de ieri se bucura de un deosebit prestigiu dincolo de Dunăre. Bucureștii cu instituțiile sale — Universitatea, Academia, Teatrul — era considerat în Balcani ca un înalt centru de cultură. Două, trei generații de intelectuali sud-dunăreni, medici, avocați, teologi, scriitorii, s'au format în școlile noastre. O politică de chibzuială realistă ar fi putut și ar putea încă să alimenteze aceste dispoziții naturale, făcând din România centrul intelectual al Răsăritului.

În ordinea religioasă — cale de comunicație incomparabilă între noi și acest Răsărit, — avem toate posibilitățile să devenim focarul principal al culturii ortodoxe. Până la războiu Facultatea teologică din București avea până și studenți din Siria. O metodă, care ne-ar costa nimica toată, ar aduna la noi o pleiadă anuală de studenți orientali. S'ar forma pe această cale acel sens comun, care a existat odată între popoarele acestui pârți de loc, atât necesar unei bune și pașnice conviețuirii.

În învățământul nostru superior teologic avem azi atâtea distinse personalități. Intrând în legătură cu colegii din Balcani, am putea organiza schimburi de profesori, vizite și congrese, dar mai ales am putea funda un Institut central de cercetări savante pentru problemele cari sunt comune ortodoxiei, precum și un organ de publicitate științific, care să adune în paginile lui contribuția selectă de pretutindeni.

Asociația clerului nostru ar putea intra în legătură cu corpurile similare de peste hotare, rânduină aducând anuale și congrese euharistice, — cum le fac în largul lumii cu atâtea succes romano-catolicii. Același lucru l-ar putea face asociațiile creștine studențești, pe temeluri ortodoxe. E adevărat că în direcția

aceasta s'a încercat ceva. Dar inițiativa revine protestanților apuseni. Au trebuit să vină ei ca tineretul creștin ortodox să înceapă a se cunoaște.

Precum, — e dureros s'o spunem, — tot inițiativei protestante se datorește faptul că... arhierii și episcopii bisericilor ortodoxe au început să se vadă între dânșii și să se gândească la perspectiva unui sinod ecumenic atât de necesar.

Sunt atâtea posibilități din care poate rezulta în cele din urmă fapta cea mare a unității ortodoxe, reală și vie. Totul e chestiune de voință și de iubire creștină, creatoare și înălțătoare. Am reveni pe un drum milenar, care e acela al istoriei noastre și al spiritului nostru. Am recăpăta încrederea în propriii noștri ochi, cărora li s'a dat să vadă azi spectacolul dezolant al unui popor cu imense vrednici în trecut, redus la rolul de satelit și de miluit al Europei. E departe de mine gândul de a da aici indicațiile unui imperialism românesc în Balcani. Acesta a fost gândul Rusiei de ieri, precum e al fascismului italian de azi. Imperialismul nu stă în firea românească. El nu s'a afirmat nici în epocile când Domniile țării românești erau încărcate cu titlurile împăraților bizantini de către Patriarhiile orientale. Noi am dat generos și creștinește, fără să căutăm a stăpâni. E o nobieță istorică a sufletul românesc, pe care Dumnezeu ne-a răsplătit-o însuși la timpul potrivit și e sensul victoriei noastre misiunii în acest Răsărit din structura căruia facem parte.

(Universul)

Nichifor Crainic.

Parastas pentru decedatul AUREL COSMA.

Duminecă în 8 Septembrie a. c. s'a oficiat parastasul obișnuit la 40 de zile dela moartea fostului ministru Aurel Cosma din Timișoara. Parastasul a fost oficiat în biserică din Timișoara-Fabric de P. S. Sa Episcopul Grigorie, asistat de un mare număr de preoți. La actul funebru a asistat un număr însemnat de intelectuali și alt public.

La fine P. S. Sa Episcopul Aradului a rostit un profund panegiric despre persoana defunctului. Această predică va apare în numărul viitor al revistei noastre.

Crucea Roșie din Buteni.

Duminecă în 23 August a. c. Crucea roșie din Buteni, la inițiativa harnicel Dne președinte Aurora Dr. Grozda, a aranjat o petrecere populară, cu dans și tombolă, în favorul populației nevoiașe, care urmează să fie ajutată din venitul net, în cursul iernii.

Dat fiind scopul filantropic caritativ a serbării, damele din elita societății localnice, au condus șatrele cu prăjituri, tombolă și beuturi răcoritoare, vândute în favorul societății. Seara a urmat cu concert bine reușit cu program bogat. Am remarcat prezența notabilităților din localitate și din jur. Un deosebit efect a avut spirituala conferință a avocatului Dr. Dan, care a amuzat mult publicul. Este lăudabil zelul acestei societăți, care în mare măsură vine în ajutorul celor nepăstruți de valorile vieții!

INFORMAȚIUNI.

Ședință plenară la Consiliul eparhial. Joi în 10 Septembrie a. c. toate cele trei secții ale Consiliului nostru eparhial au ținut ședință comună, plenară, sub prezidiul P. S. Sale Episcopului Grigorie.

Obiectele mai însemnate, care au fost tratate în această ședință, sunt următoarele:

1. S'a ales exactor eparhial al socoșilor dela parohii, preotul Virgil Mihulin din Sântana.

2. S'a decis trecerea în statul de deficiență a protopopilor Mihai Lucuța din Șiria pe 1 Octombrie a. c. și Cornel Lazar din Hălmeșiu pe 1 Noembrie a. c.

3. Administratori protopopești au fost numiți preotul din Covăsint Aurel Adamovici pentru tractul Șiria și preotul Leontin Micluța din Rîșculița pentru tractul Hălmeșiu.

Asociația Preoteselor ortodoxe Române a început înscrierile pentru căminul de studenți din str. Pitar Moș No. 27; taxa anuală de 20 000 lei plătită în rate după situația materială a părinților. Deschiderea căminului la 1 Octombrie. Informațiunile la cancelaria Căminului.

Sârbii fac pagubă plugarilor noștri din Bauat, întrucât au închis un canal de apă (canalul Bega) care trece o bucată prin țara sârbească. Pe acest canal — după tratatele de pace — atât România cât și Jugoslavia își pot transporta marfa ori cerealele. Cum însă canalul se poate închide atunci când nevoia o cere (reparații, îmbunătățiri, etc.), sârbii au închis canalul — din ură față de România. —

Ungaria e haină. — În Ungaria minoritățile n'au drepturi. Astfel Românii n'au voie să aibe școală și biserică românească. Tot așa n'au dreptul nici slovacii din Ungaria. Ungurii nule îngăduie să aibe societăți culturale și-i silesc să-și lepede limba și să primească limba ungurească. Nici românii, nici slovacii n'au de-

putați în parlamentul unguresc. În urma atâtor nedreptăți, pe care nu le mai pot suferi, slovacii s'au organizat și au purces cu plângerii la Liga Națiunilor împotriva stăpânirii haine ungurești. Bine le fac ungurilor, cari se plâng pe nedrept împotriva altor țări. Le vine acum rândul și ungurilor.

Iniințarea ordinului „Meritul cultural“. Pentru răsplătirea activității artistice-culturale și sociale, ministerul Instrucțiunii a înțomit un proiect de decret prin care se iniințează ordinul „Meritul cultural“.

Ordinul va avea patru clase de decorații și două clase de medalii: Comandor, ofițer, cavalier cl. I și a II-a și medalii clasa I și II-a.

Decorațiile vor fi limitate pentru gradele de comandor, ofițer și cavalier cl. I; celelalte fiind nelimitate.

La data intrării în vigoare a acestui decret, se vor suspenda celelalte medalii: „Bene Merenti“ și Meritul pentru școală și învățământ“.

Radio și patefon în biserică. În biserică orașului Peihrinou din Cehoslovacia, pentru ca predica preotului să poată fi auzită în toată biserică, s'a așezat înaintea altarului un microfon, care prinde cuvintele preotului. Glasul este astfel puternic întărit și auzit în toată biserică.

Iar se plâng împotriva țării. — Cine? — Ungurii, cari au luat acest obicei, de care nu se pot desbăra. Acum se plâng iar la Liga Națiunilor urmașii fostului regiment grăniceresc din județul Ciuc. Aceștia cer adevă României ca să-i facă stăpâni deplin pe bunurile statului, din cari își trăgeau numai uzufructul. Ori, asta nu se poate, deoarece chiar sub stăpânirea ungurească de dinaintea războiului urmașii aceștia se foloseau numai de uzufruct, fără a fi fost vre-odată puși în proprietate deplină.

Austria nu mai vrea să încheie înțelegere vamală cu Germania. Această înțelegere era să fie primul pas care să ducă la intrarea Austriei în confederația statelor germane (adevă Austria și Germania să ajungă a fi o singură țară). Țările europene au făcut însă greutăți acestei înțelegeri austro-germane, așa ca ea nu se va mai face. În schimb Austria va primi un împrumut dela Franța.

Jugoslavia va avea o nouă constituție. Se știe că Regele Alexandru a introdus de doi ani dictatură, fiindcă partidele politice au ajuns de nu se mai puteau înțelege, cu toate încercările făcute de Rege. Și atunci s'a dizolvat parlamentul și regele a domnit de atunci prin dictatură.

Zilele trecute a fost un consiliu de miniștri, prezidat de regele Alexandru, în care s'a hotărât să se revină la regimul parlamentar.

Convocare.

Cu binecuvântarea Prea Sfinției Sale Domnului Episcop, Dr. Grigorie Gh. Comșa, convocăm adunarea generală Secția Arad a Asociațiunii Clerului „Andrei Șaguna,” pe ziua de Joi, 24 Septembrie 1931, la Lipova în localul școlii primare, cu următoarea

Ordine de zi:

1. În ziua de Miercuri 23 Septembrie, ora 16, conferință pentru toți elevii școlilor secundare și pentru ucenici.

2. Tot Miercuri în 23 Septembrie, ora 20 seara, Dine în sîta Bisericii din Lipova, cu predică.

3. În ziua de Joi 24 Septembrie, ora 8, Sîta Liturghie împreună cu Chemarea Duhului Sfânt și predică.

4. La ora 10, deschiderea adunării în localul destinat.

5. Raportul biroului despre activitatea Secției în anul 1930.

6. Raportul casarului.

7. Propuneri.

Frații preoți sunt rugați să participe în număr cât mai mare. Îndeosebi sunt poștiți P. C. Părinți Protopopi, Misionari și Duhovnici protopopești și Președinții Cercurilor Religioase.

Pentru birou

Președintele Secției: Secretarul Secției:
ss. Dr. Ștefan Cioroian Silviu Bichicean

Mulțumită publică.

Subscriși, în marea durere ce ne-a ajuns prin trecerea la viața eternă a scumpei noastre soție, resp. mamă, soră și mătușă, *Sofia Crișmariu*, născută *Mutiș*, am întâmpinat mângăere și alinare din partea prietenilor și binevoitorilor, în scris și prin grai viu, precum și prin participarea ploasă la cortegiul funebru.

Tuturor acestora le aducem mulțămitele noastre profunde. În deosebi suntem mulțămitori P. C. Sale părintelui protopop Sava Tr. Seculin, precum și părinților Nicolae Vușpe, Aurel Cimponer și Ioan Șaru ca celebranți; apoi dlor învățători Pavel Trailescu, Trăilă Pigil și Isaia Plapșa, precum și corulul local, cari au contribuit la ușurarea durerii noastre. Bunul Dumnezeu să le răsplătească cu bine!

Preot, Nic. Crișmariu și familia.

Aviz.

Cu plăcere poțesesc la conventre colegială de 40 ani pe colegii preoți: Cărăbaș Aurel — Virșmort, Chereches Gheorghe — Petiga — Tinca, Lucuța Ilie — Șebîș — Tinca, Lungu Vasile — Ponoara — Bratca, Micluța Terentile — Culedi — Buteni, Motorca Romul — Agraș — Șiria, Moga Terentile — Răbăgani — Copăcenii — B. hor. Papp Gheorghe — Oșorheiu — Tinca, Pețfan Traian — Aliuș — Lipova, Popovici Ioan — Berechlu — Cermei, Popovici Ioșif — Bărzava — jud. Arad, Papp Todor — Rontău — Beluș, Roxin Aurel — Cavașd — Bihor, — Tamaș David Obârștia — Hălmașiu, cari în anul 1891 am absolvat cursul teologic în Arad — se ne întâlnim în jurul P. S. Sale Dnl Episcop Roman Clorogar — Oradea — uncul în viața dintre foștii noștri profesori, care cu plăcere ne primește Marți — în 22 Sept. 1931. Plecarea din Arad Luni în 21 din sept. 15 oare 55 m

Simlon Cornea.

Sfânta Episcopie ort. română a Aradului.

Nr. 5169 | 1931.

Aviz oficial.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că examenul de cvalificațiune preotească cu absolvenții de Teologie din Eparhia Aradului, precum și examenul preotesesc de promovare, se va ține Luni la 28 Septembrie a. c. la ora 8 a. m. și zilele următoare în sala de ședințe a Consiliului eparhial.

Absolvenții de Teologie vor înainta cererile de admitere la examen, însoțite de următoarele documente:

1. Extras de botez,
2. Certificat școlar despre studiile pregătitoare,
3. Absolutor teologic,
4. Certificat de moralitate dela oficiul parohial.

Preoții cari vor să se supună examenului preotesesc de promovare, trebuie să aibă în vedere condițiile de admitere la examen, stabilite în Regulamentul Nr. 280 | 1927 aprobat de Congresul Mitropolitan din Sibiu în ședința dela 28. X. 1927, sub Nr. 43 | 1927.

Arad, 9 Septembrie 1931.

Consiliul Eparhial ort. rom. Arad.

In atenția Dlor Catichefi.

Singurele manuale de religie pentru școalele primare, aprobate de sf. Sinod, sunt cărțile de preotul N. Crișmariu: Istorioare biblice Lei 22; Istorioare bisericești Lei 20 — și Catechismul Lei 20.

Carte de rugăciuni pentru elevii școlilor primare de Dr. Grigorie Comșa, episcopul Aradului, legată în pânză, Lei 15.

De vânzare la Librăria Diecezană. Arad.

Parohii vacante.

Prin demisionarea preotului Virgil Lugojan, parohia Comiat cu filiile ei a devenit vacantă și pentru îndeplinirea ei în mod definitiv, conform rezoluțiunii Ven. Consiliu eparhial Nr. 4963 / 1931, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în organul oficios Biserica și Școala.

Venitele împreună cu parohia sunt:

1. Casă parohială cu intravilan.
2. Una sesiune parohială de 32 jugh. cadastrale, ntregită pe jumătate prin reforma agrară.
3. Stolele legale.
4. Birul conform coalei de fasiune B.
5. Eventuală întregire dela Stat, care parohia nu o garantează.

Alesul este obligat a suporta toate dările după beneficiul împreună cu aceasta parohie, va predica regulat și va catehiza elevii dela școala primară din parohie, precum și elevii ortodocși dela școalele primare din filiile Bogda și Sintaș, a căror enoriași sunt obligați a pune la dispoziție preotului cărăușie pentru deplasare la orele de religie și va oficia serviciul divin și în filii, cel puțin odată pe lună, în care scop enoriașii din filii vor pune la dispoziția preotului cărăușia.

Parohia e de clasa III-a, reflectanții deci vor dovedi asemenea cvalificațiune.

Reflectanții sunt poștiji ca recursele, adresate Consiliului parohial din Comiat, ajustate regulamentar, să le înainteze oficiului protopopesc ort. român din Lipova, iar în termenul concursual, pe lângă respectarea strictă a dispozițiilor cuprinse în §. 33 din Regulamentul pentru parohii, se vor prezenta în sf. Biserică din loc spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie.

Cei din altă eparhie vor avea să dovedească, că spre a putea recurge au consimțământul P. S. Sale Părintelui Episcop eparhial din Arad.

Dat în ședința Consiliului parohial ort. român din Comiat, la 16 August 1931

Consiliul parohial.

În înțelegere cu *Fabriciu Manuilă* ss. protopop. 3-3

Conform rezoluțiunii Ven. Consiliu eparhial Nr. 4460/1931 pentru îndeplinirea parohiei Dubești, protopopiatul Birchiș, devenită vacantă prin mutarea preotului Marius Țucra la Remelea-luncă, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în organul oficios eparhial „Biserica și Școala”.

Venitele parohiale sunt:

1. Uzufuctul sesiunii parohiale în estenziunea de 29 jug. parte arător, parte fânaș.
2. Uzufuctul intravilanului parohial de 800 sig□.
3. Stolele legale.
4. Birul legal, care se ia în concurs din oficiul pe baza coalei de fasiune B.
5. Întregirea dela stat, care parohia nu o garantează.
6. Casă parohială nu este. Consiliul parohial însă se deobligă a achita chiria pentru locuința preotului, până se va edifica casă parohială.
7. Preotul ales va suporta toate impozitele după beneficiul parohial, va predica în Dumineci și sărbători și va catehiza elevii dela școala primară din loc, fără altă renumerație dela parohie.

Consiliul parohial.

În înțelegere cu *Traian Cibian* protopopul Birchișului. 3-3

Librăria Diecezană Arad.

Bdul Regina Maria 12 și str. Eminescu 18. Complect asortată cu registrele, imprimatele și rechizitele necesare la începerea anului școlar.

Mare asortiment de cărți școlare curs primar.

Dlor învățători le oferă rabatul cuvenit.

Redactor responsabil: SIMION STANA.